

Dawda Stichting Gambia

Nieuwsbrief 48, maart 2025

"Echte impact is dichterbij dan je denkt", Wilde Ganzen

WILDE WEEK

WILDE GANZEN

We zijn weer onderweg naar Somita. Onze vlucht vertrek vroeg in de ochtend vanuit Brussel. Het is nog donker als we opstijgen. We vliegen het licht tegemoet. Het ontbijt nuttigen we in de opkomende zon, boven een strak wit wolkendek. Het doet me denken aan het bekende liedje van Reinard Mey. "Über den Wolken, muss die Erde wohl Grenzeloos sein, alle Ängsten und Sorgen blieben darunter verborgen"*). Erg toepasselijk voor de huidige tijd. Hierboven is alles rustig en maagdelijk wit. Maar soms is er een gat in het wolkendek en kun je de donkere aarde zien, waar de strijd om macht op dit moment hoogtij viert.

*) Link liedje Reinhard Mey: https://www.youtube.com/watch?v=wkjG0ZNbOVU

Net onder het wolkendek vliegt een groep Wilde Ganzen, op weg naar Nederland voor de Wilde Week.

Er wordt gestrooid met miljarden, geld dat gebruikt kan worden om iedereen dat te geven wat nodig is. Iedereen heeft het recht om in vrijheid te leven, om met een gevulde maag naar bed te gaan, om 's ochtends wakker te worden in eigen bed, om gelukkig te zijn.

Hoe kijken onze vrienden in Somita naar alles wat er in onze Westerse wereld gebeurd. Krijgen ze daar wel iets van mee. Hoe kun je onze helaas noodzakelijk oorlogsmiljarden uitleggen aan iemand die van enkele euro's per dag moet leven. Moet je dit uitleggen.

Westerse landen snijden extreem in hun uitgaven aan ontwikkelingssamenwerking. Alles moet uiteindelijk in ons voordeel zijn, niet meer investeren voor de Derde wereld. Niet meer streven naar een eerlijke verdeling van alles wat beschikbaar is. Niet meer bouwen aan zelfredzaamheid. De term "Derde Wereld" wordt bijna letterlijk vorm gegeven.

Laat mij nog maar even boven de wereld zweven, boven het vredige wolkendek, met het liedje van Reinard Mey in mijn hoofd". Wat een verschil: Die Grenzlosse Erde (de wereld zonder grenzen) en de Derde Wereld.

Rond het middaguur landen we in Gambia en na een lange autorit zijn we laat in de middag in Somita. Het voelt goed om weer in Somita te zijn. Na even gerust te hebben bespreken we de agenda voor de komende dagen. De kookdames verrassen ons met een heerlijke maaltijd en na nog wat gepraat te hebben, kruipen we vroeg in ons bed. Het duurt nog even voor we in slaap vallen en onze indrukken van de dag een plekje gegeven hebben. Ik slaap in met het liedje van Reinhard Mey "Guten Nacht Freunden". Zo voelt het ook!

We worden wakker door de opkomende zon, het geluid van ezels en het gekwetter van de vogels. Voor het ontbijt halen we brood bij de bakkerij van Omar.

Hierna gaat het voor ons beginnen. We hebben een lange lijst projecten en zaken te bespreken: zoals het Cashproject voor het VDC van Somita en de uitbreiding van de Galdep boomgaard, beide projecten zijn in samenwerking met Wilde Ganzen.

Al snel blijkt er één rode draad te zijn, ZELFREDZAAMHEID! Dit komt in allerlei vormen naar voren.

In Somita zijn nu 3 cashprojecten, in het dorp Tumani Tenda 2. Het zijn allemaal projecten uitgegeven aan vrouwengroepen, welke gemiddeld 125 leden hebben. Een cashproject is volgens onze uitgangspunten erg simpel. Geef een groep een bedrag, zonder verdere condities, dus geen terugbetaling, geen rente, geen terugkoppeling van de besteding van het geld. De projecten in Somita lopen 2 jaar.

Alhoewel we geen terugkoppeling vragen, krijgen we die wel. De 1e groep heeft het startkapitaal weten te verdubbelen, de 2 andere groepen hebben het met 90% verhoogd, een geweldig resultaat. Alle vrouwen zijn meer dan tevreden. Wat doen ze met het geld? Wij hadden verwacht dat ze spullen zouden kopen en weer verkopen om zo winst te maken en dat ze de winst zouden gebruiken om extra uitgaven te kunnen doen. Maar uiteindelijk hebben ze een andere keuze gemaakt. Een van de groepen koopt collectief zeep, wasmiddel en stoffen in. 2 wekelijks worden deze spullen aan de eigen leden verkocht, niet tegen inkoopprijs, maar tegen een hogere prijs.

Een voorbeeld waarvan we vandaag getuige geweest zijn: 100 vrouwen krijgen 1x zakje OMO, 5 stukken zeep en 1 lap stof. De inkoopprijs is Dalasi 300, de verkoopprijs is D 365. De winst is D 65 en wordt bijgeschreven op het cashkapitaal. 100 Dalasi is 1,30 Euro. Het doel is om zo snel mogelijk voldoende kapitaal te krijgen om leningen te kunnen uitgeven aan de eigen groep. De vrouwen voeren hun eigen administratie, waar ze veel van leren.

Groep 2 is verder gevorderd in dit traject, zij hebben zich gericht op zaden en levensmiddelen. Ze zijn al begonnen met het uitgeven van leningen. Een van de leden heeft naast haar shop in de markthal een 2e shop kunnen openen en 4 diepvriezers kunnen aanschaffen. Ze betaalt 5% rente, deze rente zorgt ervoor dat het kapitaal nog verder stijgt. Het cashproject is een doorlopend project geworden. Het heeft de onderlinge solidariteit enorm verbeterd.

We worden verrast door de vindingrijkheid. Wat we ook merken is dat het loslaten van de aloude projectgedachte, dat bij het begin van het project het einddoel duidelijk moet zijn, de stap naar zelfredzaamheid een extreme boost geeft.

Een belangrijke vraag bij de cashprojecten is: wat is het belangrijkste, het geld of de mogelijkheid om zelf een keuze te kunnen maken. Het antwoord van iedereen is zelf de keuze te kunnen maken. Je voelt hoe trots men is!

Na ons vorige bezoek hebben we besloten om deze projectvorm verder uit te werken naar een cashproject voor het hele dorp.

Geef het VDC*), Village Development Comite, een vrij te besteden bedrag, gedurende enkele jaren en laat ze zelf bepalen waaraan ze dit willen besteden. Omdat we geloven in deze projectvorm hebben we samenwerking gezocht met Wilde Ganzen. We realiseren ons terdege dat deze projectvorm voor hen veel vragen oproept . Het is namelijk een project zonder een gedefinieerd doel. Nadat Wilde Ganzen 2 maal ons dorp heeft bezocht en gezien heeft wat de impact van deze project vorm is, hebben ze na lang beraad besloten om samen met ons een pilot project te starten om het cashproject op grotere schaal uit te rollen.

De contracten voor het VDC Cashproject zijn net ondertekend, het project kan beginnen. In tegenstelling tot de kleine cashprojecten zijn er wel voorwaarden gesteld. Grof weg komt het er op neer dat er verantwoording achteraf verschuldigd is. Leidraad voor de besteding is het 3 jaarlijkse strategische ontwikkelingsplan van Somita. Hierin staan wensen en doelen beschreven voor de komende 3 jaren. Het VDC kan hier zelf een keuze inmaken, maar mag ook buiten de plan noodzakelijk uitgaven doen.

In eerste instantie is men voornemens om geld beschikbaar te stellen voor uitbreiding van de community shop. Ook in Gambia stijgen de (voedsel)prijzen. Bijna alles moet geïmporteerd worden, rijst uit Brazilië, kookolie uit Maleisië, uien uit Nederland. De oplopende wereldspanningen zorgen voor hoge kosten, terwijl de waarde van de Gambiaanse Dalasi blijft dalen. De inkomens stijgen niet, het word steeds moeilijker om rond te komen. De community shop koopt rechtstreeks van de groothandel, slaat hiermee allerlei tussenhandel over en verkoopt tegen een prijs welke lager is dan de marktprijs.

Andere mogelijke uitgaven in het VDC Cashproject kunnen zijn: het aanschaffen van machines voor rijstteelt. Hiermee komen we direct op tal van andere complexe zaken terecht. In Gambia is weinig grootschalige landbouw. Een nieuwe ontwikkeling is de oprukkende invloed van de mensen uit India. Ze beschikken over ruime kapitaalstromen en kopen grote percelen grond op voor akkerbouw. We zagen tijdens de landing in Banjul al tal van grote groene velden, met gigantische bevloeiingssystemen. Veelal verbouwen ze uien, welke ze tegen hoge prijzen verkopen en zelfs exporteren. Het probleem in Gambia is dat de mensen vaak een keuze maken voor "quick money". Als ik vandaag geld kan krijgen dan accepteer ik dat ongeacht de consequenties. Door verkoop van de gronden verliest de lokale bevolking steeds meer grip op eigen ontwikkeling. Ze kunnen gaan werken op de velden van de Indiërs, maar worden dagloners, seizoensarbeid, onder erbarmelijke condities en minimale betaling. Door hier niet aan toe te geven en zelf meer te investeren in gestructureerde landbouw, rijstveld, kan men dit voorkomen. Het cashproject zou hier aan bij kunnen dragen, collectieve aankoop van landbouwmachines.

Een andere vorm van "quick money" is het maken van houtskool. Voor het suikerfeest, einde van de Ramadan. is veel brandhout en houtskool nodig. Tijdens een avondwandeling kwamen we langs 10 tallen plekken waar houtskool gemaakt wordt. Het is extreem milieubelastend, qua rook, maar ook qua houtkap. In Somita wordt de houtskool gemaakt voor de grotere steden. De consequentie is dat de bossen in de omgeving van Somita steeds verder wegkomen te liggen. Voor verzamelen van kookhout moet men nu al 3 kilometer lopen. "Quick-money", nu geld verdienen met houtskoolproductie, maar geen enkel zicht hebben en houden op hetgeen hierdoor ontstaat.

Houtskool maken is verboden, de handel niet. Voor de jeugd is dat vaak de enige manier om wat te verdienen, hun laatste strohalm om in Gambia te blijven. Het spook van migratie zweef boven Somita. Hoe te ontsnappen aan deze visuele cirkel. Een jeugdproject in combinatie met onze cookstooves wordt uitgewerkt.

De cashprojecten zijn tot op heden alleen uitgereikt aan vrouwengroepen. De volgende stap is om ook de jeugd er bij te betrekken. De jeugd in Somita is goed georganiseerd. Voor onze komst hebben we al aangegeven dat we dit project verder willen uitwerken.

In Somita hebben we uitvoerig met het jeugd comité gesproken over het cashproject en al snel werd duidelijk dat ook hier het bieden van de mogelijkheid om zelf iets te doen belangrijker is dan het geld.

*) VDC, Village Development Comite. Dit is een op democratische wijze gekozen comité, verantwoordelijk voor alle ontwikkelingen in het dorp.

Inmiddels begint het overal te bruisen en horen we al dat er veel plannen zijn om het project tot een succes te maken. Alhoewel we geen enkele conditie stellen, dus ook geen terugkoppeling, zijn we bijzonder benieuwd wat hier uit voort komt. En we hopen dat dit nog meer vervolg mag krijgen.

Ik wil nog even terug kijken naar onze Micro Kredieten Bank, opgericht in 2012. Er zijn meer dan 1.600 leningen verstrekt. Het was destijds een project waar we veel kritiek op kregen, "weet waar je aan begint", " te complex", "geld weg".

Dit was ook een project zonder een einddoel te formuleren. Het is een enorm succes geworden. Veel nieuwe activiteiten zijn hierdoor opgestart. We hebben ons nooit bemoeid met de bank en met de besteding van het geld.

Onze samenwerking met Somita is altijd gebaseerd op een plan, met als basis ECO, Empowerment, Capacity building and Ownership (men moet er iets van leren, opbouwen van kennis en eigenaarschap). We zijn gestart in 2007 en alle deelproject zijn op deze basis gestoeld. Maar ons project is in feite Somita. Alle deelprojecten maken onderdeel uit van dit grotere plan, waarbij wij onze rol steeds verder kunnen gaan afbouwen en langzaam naar een exit-strategie kunnen toewerken. Bijzonder in deze is dat ook het VDC buiten ons om deze stappen aan het zetten is. Hun doel is werken naar zelfstandigheid.

Hiervoor hebben ze een plan ontwikkeld. In 2005 heeft een grote internationale sponsor 20 Galdep tuinen geschonken, allen 5HA groot. Door allerlei factoren zijn al deze tuinen een mislukking geworden. We hebben vaak de vraag gekregen of we hier iets mee konden doen, maar dat was voor ons te groot.

Omdat het VDC van Somita streeft naar 100% zelfredzaamheid heeft men een plan gemaakt om de tuin te veranderen in een Citrus boomgaard. Inmiddels staan er 1.000 citrusbomen en de 1e oogst wordt volgend jaar verwacht. Over 2 jaar zal de tuin volop in productie zijn. De opbrengsten zijn voor het dorp, hiermee kunnen vele andere projecten en initiatieven ondersteund worden. Ook wordt er gewerkt aan de uitbreiding van de tuin, met 4Ha en 800 bomen. Dit project start op korte termijn. Bijzonder is dat beide projecten in samenwerking met Wilde Ganzen gerealiseerd worden. De uitbreiding van de tuin is ons project van de Wilde Week*) van Wilde Ganzen. In 2029 zijn de beide tuinen volop in productie en kan de opbrengst gebruikt worden voor en in Somita.

Het VDC zet zich in om de jeugd te mobiliseren, om hen een kans te geven in Somita een eigen toekomst te hebben. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met de Somita Jeugd Organisatie. We zijn samen met beide organisaties bezig om hier verdere invulling aan te geven. De eerste contouren van een groot jeugdproject zijn gereed, het Youth Economic Empowerment Project. Dit project hebben we al in concept besproken met Wilde Ganzen.

In 2013 was meer dan 64% van de inwoners van Gambia jonger dan 24 jaar. Door verbeterde gezondheidszorg stijgt dit percentage fors. De werkloosheid onder jongeren is hoog. Velen hebben na hun eindexamen geen werk. M.n. in de plattelands gebieden levert dit steeds meer problemen op, migratie is vaak de enige keuze.

In de Galdeptuin staat een processinghouse, een gebouw waar groente en fruit verwerkt kunnen worden. Dit gebouw is nooit in gebruik geweest maar is wel compleet ingericht, van snijplankjes tot machine voor sap verwerking en drogen van fruit. Het gebouw is nooit aangesloten geweest op het elektra en is een volledige mislukking geworden.

Het is de bedoeling om het processinghouse alsnog op te starten. Aansluiting op het elektra netwerk is bijna voltooid. De eerste opzet is om jeugd op te leiden om fruit te verwerken en hierdoor langer houdbaar te maken. Hiervoor kan men het fruit van de boomgaard gebruiken. Maar het project kan breder worden ingezet. Zo is er een overvloed aan mango- en cashewnootbomen. Er liggen in het seizoen grote hoeveelheden mango’s weg te rotten. Een mogelijkheid is om deze mango’s te verzamelen en tegen een gering bedrag te laten opkopen door het processinghouse, om er vervolgens sap of andere houdbare producten van te maken.

Het project moet nog verder worden uitgewerkt, maar geeft aan dat er actief gewerkt wordt aan het activeren en motiveren van de jeugd. Er is al een voorlopige berekening gemaakt voor het benodigde budget en de eerste contacten voor opleiding en begeleiding zijn gelegd. De jeugd wordt actief betrokken bij dit project.

Wij zijn nu alweer bijna een week in Gambia, de tijd gaat snel. Morgen gaan we naar Tumani Tenda. We zijn de samenwerking met de dorp aangegaan, nadat de Stichting Tumani Tenda is gestopt en we van hen een donatie hebben ontvangen. In dit dorp hebben we vorig jaar een 2tal cashproject opgestart.

Het dorp Tumani Tenda ligt ca. 20 km ten westen van Somita. Het is een klein dorp en heeft ten opzichte van Somita weinig infrastructuur. Tijdens de bijeenkomst in het dorp vertellen de 2 vrouwengroepen over hun ervaringen met het cashproject. Wat opvalt is dat de projecten in Tumani Tenda veel weg hebben van de werkwijze van de projecten in Somita. Bakary, onze projectmanager in Somita, heeft de beide groepen in Tumani Tenda begeleid. Onze indruk is dat de vrouwen qua zelfstandigheid hun weg nog verder moeten uitstippelen. Maar toch zijn ze er in geslaagd om het startkapitaal te hogen. Ook bijzonder om te ervaren hoe de samenwerking tussen deze 2, erg verschillende, dorpen vorm krijgt. We zijn erg benieuwd hoe dit zich in de toekomst verder gaat ontwikkelen.

Langzaam komen we weer aan het einde van onze reis, een bezoek met heel veel indrukken. Bijzonder is dat we tijdens onze bezoeken steeds meer tijd over hebben. De hoofdmoot van ons bezoek zijn allerlei overleggen, bezoeken en spontane contacten. Het echte werk gebeurd door de mensen zelf, nu en vooral als we weg zijn.

Moe, maar voldaan gaan we weer naar huis.

WILDE WEEK
WILDE GANZEN

www.wildeweek.nl

De Wilde Week:

We hebben al meermaals vermeld dat we nauw samenwerken met Wilde Ganzen. Samen met hen geloven we dat we in een wereld leven waarin mensen die in armoede leven op EIGEN kracht hun situatie en hun toekomst kunnen verbeteren.

Van 19 tot en met 26 april vindt de Wilde Week plaats: een campagne waarin Wilde Ganzen haar Nederlandse partners in het zonnetje zet. Samen gaan we aandacht vragen voor ontwikkelingssamenwerking.

De campagne draait om het thema: "Echte impact is dichterbij dan je denkt". Hoewel ontwikkelingssamenwerking soms ver weg lijkt, laten we zien hoe dichtbij impact kan zijn. Met jullie hulp maken we deze boodschap tastbaar en inspirerend voor een breed publiek.

Wat bijzonder is tijdens de Wilde Week: **Wilde Ganzen verdubbelt tot 27 april 2025 iedere gedoneerde euro!** Dit betekent dat jij als donateur, met iedere gedoneerde euro, dubbel zoveel impact maakt. Zo maken we samen een groot verschil voor mensen in armoede. Iedere Euro is er een!

Tijdens de Wilde Week staan er 51 projecten, in 25 landen wereldwijd, centraal. Voor ieder project organiseren de Nederlandse aanjagers allerlei leuke activiteiten om zoveel mogelijk geld op te halen voor het project. Vanaf 15 april zullen we jullie frequent informeren over de voortgang van ons project en over de werkwijze van Wilde Ganzen. Doneren kan via actie site van Wilde Ganzen, de Wilde Week, maar ook via onze stichting, rekening NL53ABNA0561525234, t.n.v. Dawda Stichting Gambia. Belangrijk is dat jullie donatie voor 27 april zijn bijgeschreven op de rekening van Wilde Ganzen.

Bedankt en we hopen ook dat jullie de mensen in Somita ook in de toekomst willen blijven steunen.

eric@corstjens.nu / dawdasg@gmail.com/ WWW.DAWDASG.NL .

tel.nr.: 06 37470520

Eric en Mariëtte Corstjens, Frank Lamers en Peter Janssen.

WILDE GANZEN
Klein project Groot verschil